

Eduskunta, sivistysvaliokunta  
siv@eduskunta.fi  
Lausuntopyyntö 9.11.2020

**Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi**

**Viite: HE 174/2020 vp**

**Sivistystyönantajien lausunto eduskunnan sivistysvaliokunnalle hallituksen esityksestä ammatillisen koulutuksen lain muuttamisesta**

Sivistystyönantajat ry (myöhemmin Sivista) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle ammatillisen koulutuksen annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavan ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia, liikenteen palveluista annettua lakia, lakia opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta ja lakia valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä.

#### Lausunnon keskeinen sisältö

- **Sivista kannattaa rahoitusosuuksien säilymistä vuoden 2020 rahoitustasossa siten, että perusrahoituksen osuus rahoituksesta on 70 prosenttia.**
- **Sivista kannattaa harkinnanvaraisten korotusten jakamista osana perusrahoitusta.**
- **Kokonaisrahoitusta on nostettava.**
- **Kaikki ammattipätevyyskokeen järjestämiseen liittyvät kustannukset on korvattava täysimääräisesti.**
- **Ammatillisen koulutuksen vienti on tuotava lainsäädännöllisesti samalla tasolle korkeakoulutuksen kanssa.**

#### Rahoituslain muutosesitys

Hallituksen esityksessä ehdotetaan ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän muuttamista. Rahoitusosuudet säilyisivät vuoden 2020 rahoitustasossa siten, että perusrahoituksen osuus rahoituksesta olisi 70 prosenttia, suoritusrahoituksen 20 prosenttia ja vaikuttavuusrahoituksen 10 prosenttia. **Sivista kannattaa tätä esitystä, jotta oppilaitokset voivat suunnitella toimintaansa mahdollisimman pitkäjänteisesti.** Samalla on hyvä muistaa, että myös muut ohjaavat rahoitusosuudet säilyvät eli **rahoitusta saa jatkossakin suoritusten ja laadukkaan työn perusteella.** Vaikuttavuusrahoituksen 10 prosentin sisällä työllistymisen ja jatko-opiskelun painotuksen on oltava merkittävä.

**Sivista kannattaa myös toista muutosehdotusta, jonka mukaan valtion talousarviossa harkinnanvaraiset korotukset jaetaan osana perusrahoitusta, eivätkä ne jatkossa alentaisi perusrahoituksen suoritekohtaista rahoitusta.** Sivista huomauttaa, että kirjanpitolautakunnan 3.11 lähettämän tiedotteen mukaan, opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä ammatillisen koulutuksen lisärahoitus on saajalleen lopullista. Sivista katsoo, että näin ollen ministeriön ei tulisi ohjata rahankäyttöä tältä osin ollenkaan.

Sivistänsä mukaan on hyvä, että ammatillisen koulutuksen rahoitusmallin selkiyttämistä jatketaan ja rahoitushakujen määrää vähennetään. Toimivan rahoitusmallin lisäksi on **ensiarvoisen tärkeää, että kokonaisrahoituksen taso on tulevaisuudessa riittävä**, sillä tiukassa taloustilanteessa olevia koulutuksenjärjestäjiä kohtaan asettuu hurjasti odotuksia. **Ammatillisen koulutuksen perusrahoitusta on nostettava.**

### Opinto- ja tutkintorekisterin muutosesitys

Sivista pitää hyvänä, että työelämäpalautteen käyttöönottoa siirretään vuodella siten, että se vaikuttaa ensimmäistä kertaa vuoden 2023 rahoitukseen ja olisi näin osa automaattista palautejärjestelmää. Työelämäpalautejärjestelmä kannattaa valmistella huolella, että siitä on hyötyä sekä työelämälle että koulutuksen järjestäjälle eikä aiheuttaisi ylimääräistä työtä. Myös opiskelijapalautejärjestelmää on edelleen syytä kehittää. Opiskelijoiden ja työelämän vastausprosentteja saatava nousemaan, joten kaikki tarvittavat toimenpiteet vastausten antamisen helpottamiseksi on tehtävä. Samalla on kuitenkin varmistettava, että mahdollisesti arkaluontoiset ja henkilökohtaiset tiedot ovat riittävällä tavalla tietosuojattuja.

### Ammattipätevyyden muutosesitys

Sivista pitää hyvänä esitysluonnoksessa esitettävää kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyden saavuttamiseksi uutta liikennepalvelulain (32 §) koemallia, joka koostuu teoriakokeesta ja käytännön kokeesta. Sivista katsoo, että koemalli helpottaa ammattipätevyyden todentamista.

Hallituksen esityksessä todetaan, että jos henkilökohtaistamisen yhteydessä katsotaan tarpeelliseksi antaa opiskelijalle jonkin verran koulutusta ennen perustason ammattipätevyyskokeeseen osallistumista, tästä henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa sovitusta koulutuksesta koulutuksen järjestäjä saa myös perusrahoitusta. Sivista katsoo, että koulutuksen järjestäjien kustannukset voivat pelkän perustason ammattipätevyyskokeen järjestämisen myötä kasvaa, koska pelkkä koemalli on vaativaa järjestää. **Sivista pitää tärkeänä, että kaikki ammattipätevyyskokeen järjestämiseen liittyvät kustannukset korvataan täysimääräisesti koulutuksen järjestäjille.**

**Tilauuskoulutus ja koulutusvienti**

Sivista pitää valitettavana, että tilauuskoulutus ja koulutusvienti ei etene tämän lakipaketin myötä, kuten alun perin oli tarkoitettu. Jatkovalmistelussa on syytä pitää huoli, että tarpeelliset lainsäädäntömuutokset saadaan vietyä nopeasti läpi, jotta tilauuskoulutus ja koulutusvienti etenee ammatillisessa koulutuksessa. **Ammatillisen koulutuksen viennin edellytykset on tuotava lainsäädännössä kokonaisuutena yhdenvertaisiksi korkeakoulutuksen kanssa.** Esimerkiksi tilauuskoulutuksen järjestäminen EU/ETA-maiden kansalaisille tulisi olla mahdollista ammatillisen koulutuksen järjestäjille samalla tavoin kuin ammattikorkeakouluille ja yliopistoille.

Helsingissä 12.11.2020,

**Sivistystyönantajat ry**

Johtaja  
**Laura Rissanen**  
041 540 4505

Elinkeinopoliittinen asiantuntija  
**Jussi-Pekka Rode**  
040 168 6836

Lisätietoja:

Jussi-Pekka Rode  
040 168 68 36  
[jussi-pekka.rode@sivista.fi](mailto:jussi-pekka.rode@sivista.fi)